

Kuryer Poznański

wydanie codzienne z wyjątkiem poniedziałków i dni świątecznych.

Redakcja:

przy ulicy św. Marcina nr. 16.

Administracja i Ekspedycja:

przy ulicy św. Marcina nr. 16 w Drukarni

Kuryera Poznańskiego.

KURJER POZNAŃSKI

Wtorek, 19 marca 1889

AJENCJE KURYERA POZNAŃSKIEGO:

Agencja: B. Dendler, w Warszawie ulica Senatorska 35. — R. Mossa w Berlinie, Frankfurcie n. M., Hamburgu, Lipsku, Monachium, Norimbiedze, Pradze, Strassburgu, Stuttgarcie, Wiedniu, Wrocławiu, Zurychu. — Krasenstein & Vogler: w Barylu, Dreźnie, Gdasku, Halle n. S., Hanowerze, Genewie, Kambodze, Kopenhadze, Lipsku, Luboku, Norimbiedze. — Hays & Laiffie: — Comp. w Paryżu place de la Bourse 8.

Poznań, 18 marca.

Ostatnie doniesienia z Francji.

W parlamencie francuskim wystąpił balansujący dotychczas p. Laguerre z interwencją dotyczącą faktycznej odmowy się do stanowiska ministra spraw wewnętrznych p. Constansa — który przyjął natychmiastową dyskusję w tej sprawie. Korzystając z tego p. Laguerre począł w gwałtownym tonie dowodzić, że p. Constans w r. 1882 jako przewodniczący jednej z finansowych instytucji miasta Lyons w niedowolny sposób otrzymał już 10,000 fr. w gotówce i 250 akcji tej instytucji; następnie nazwał p. Laguerre ministra bez ogródek oszustem. W obec niezwykłego wystąpienia balansującego deputowanego większość członków Izby wydała okrzyk oburzenia i głośno — przewodniczący Izby powołał go do porządku i dał mu przepiśnię nagane. Co się tyczy samego ministra, to zaręczyły solennie, że nigdy w życiu od nikogo żadnych darowizn nie przyjmował, oświadczając że bynajmniej w dalszą dyskusję nie myśli wdawać się już z panem Laguerre.

Pariz, 17 marca. Zjazd królowych Anglii i Hiszpanii nastąpił ma w San Sebastian na dniu 27 b. m.

Brusela, 17 marca. Akt oskarżenia o sprzyżenie przeciw państwu belgijskiemu wyświadczył jest przeciw 27 osobom, a wylicza dokładnie fakta, usprawniającą, wkręcenie prokuratury. Główną duszą sprzyżenia był niejaki p. Deffusseaux. Oskarżenie wykazuje tajemny alfabet sprzyżeni, którzy dają do wywołania rewolucji w kraju. Zbrojne zastępy, wzmożone oddziały z Francji, misły maszerować na Bruselę. Mosty wyszłyście miną w powietrze, przeważnie chciano komunikację pocztową i telegraficzną. — Od dnia, kiedy przedsięwzięto aresztowania, usunęto też niebezpieczeństwo groźnych wybuchów.

London, 16 marca. W Kennington wybrano został deputowanym glosnistą p. Beaufort 4099 głosami przeciw 3489 głosom, które padły na konserwatywnego p. Drowell.

Wiedeń, 16 marca. Izba przystąpiła do dyskusji nad budżetem ministerstwa obrony krajowej.

Deput. Kaiser oświadcza, iż życzęcy sobie szczegółowej rewizji ustawy wojskowej. Z początku powiedziano było, że nie w ustawie wojskowej nie zostali zmienione, fakta stół dowodzi wprost przeciwnego stanu rzeczy. — Mówca spowiada się, iż zmieniona została wojskowa przedłożona zostanie ponownie Izbie, oraz powiada, że może sobie wyobrazić armia austriacka obok węgierskiej, ale w obu musi panować jeden język. Mówca wylicza rozmaite postulat reformy i żąda w końcu, aby zaprzysiężano armię na zasadnicze ustawy państwa. (Okłaski ze skrajnej lewicy).

Deput. Struszkiewicz nie obawia się, aby z powodu straszy narodowościowych obywateli mogła szkoda dla wypełnienia obowiązku, który na nich ciąży. Nie należy mieć, w Niemczech, czeskich itd. żołnierzy, lecz tylko o żołnierzy austriackich. Niech rząd wytrwa zarazem na obronę drogi powierzenia dostaw wojskowych bezpośrednio producentom.

Deput. Türk nie przypisuje przyjęcia ustawy wojskowej wywołania ministra, lecz szewcizacji Izby; przytacza, on cały szereg akcy i oświadcza w końcu, że nie ma zaufania do ministra. (Okłaski na skrajnej lewicy).

Minister Welsersheim protestuje przeciw zarzutowi niedbalstwa lub uprzedzenia. Wypiecha on swój obowiązek sumiennie z zaparciem się samego siebie, że nie ma nadziei osłodzić dla siebie wiedzności, a protestuje energicznie przeciw twierdzeniu, jakoby przyjęcie ustawy wojskowej było dziełem serwilizmu Izby, która tylko z patryotyzmu głośliwa za ustawę. Ze zadowoleniem może na ten czyn spoglądać zarówno większość, jak i opozycja, która również skutecznie w obronie ustawy występuje.

Przypisy co do niemieckiego języka służbowego mają pozostać niezmiennione; należało jednak uwzględnić przemianę, zachodzącą wskutek używania różnych języków w monarchii.

Minister wskazuje na ulgi dla uczącej się młodzieży i donosi, że uczniom seminarium niemieckiego przyznano również prawo do jednorocznej służby. (Okłaski). Minister będzie także na przyszłość mimo wszelkich trudności przypuszczał przemysłowców i rękodzielców do dostaw, w każdym jednak razie zarządził rozpisanie dostaw tylko na krótki czas. (Okłaski z prawicy).

Wiedeń, 18 marca. Rząd przedłożył dziś parlamentowi projekt do ustawy dotyczącej się obligacji promiowych, jako też

prawa o karygodności doniesień i poleceń zakazanych listów, losów i promiowych obligacji. Losy wolno wydawać tylko na mocy osobnego prawa, w celach państwowej użyteczności.

Wszelkie kontrakta sprzeciwiające się projektowi ustawy tej będą nieważnione; nie będzie się ona jednak stosować do wszelkich losów, puszczonej w obieg przed 1 marcem r. b. i należących odstępionych — jako też i węgierskich losów państwowych.

Wiedeń, 16 marca. „Polit. Corr.“ dowiaduje się z Białogrodu, że tamtejsza rejsja publikowała podługawca oznaki sympatii ludowej, wyrażonej ekskrólów Milanowi i królowi Aleksandrowi z okoliczności zmiany na tronie serbskim. Król Milan żegnął się z naczelnymi królów Aleksandra oświadczył, że zawsze będzie korzystał z praw swych głosić, przysięgających mu na mocy konstytucji. W niedzielną poezną się król Milan z członkami ciała dyplomatycznego. Publiczność białogrodzka zamierza urządzić pochód z pochodniami na cześć młodego króla.

Wiedeń, 16 marca. „Polit. Corr.“ publikuje tekst dosłowny omówienia sprawy węgierskiej przed profektów. Pretekst mając się przestrzegać przepisów nowej konstytucji w duchu ogólnych zasad — utrzymywać też i porządek wewnętrzny — starać się o bezpieczeństwo publiczne osób i majątków. Wreszcie ma być urządzona wolność opinii i zdań w kwestii spraw publicznych i zachowania się władz państwowych.

Bagu, 16 marca. Stan zdrowia królewskiego utrzymuje się niezmiennie na tym samym punkcie i nie budzi tak dalece żadnych obaw o życie.

Tym, 16 marca. Według doniesień nadeszłych do „Riformy“ z Moswy miał sprzyżenie włoskiego państwa, kacyk Barambarskafel, na dniu 13 b. m. obsadzić wojskiem Asmarę, opuszczoną przez kacyka Debeha. Podróżnik Antonelli stwierdza, że kacyk Menelik powołał armię pod broń na dzień 2 b. m.

Tym, 17 marca. Na wczorajszym sejmie ministerstwo spraw wewnętrznych p. Compans podskreślał stan w ministerstwie poczty i telegrafów, p. di Blasio zaś podskreślał stan w ministerstwie robót publicznych.

Stokholm, 16 marca. Izba panów 62 głosami przeciw 47 oddaliła projekt nadłożenia cła wywozowego na ruder żelaza.

Odessa, 17 marca. 136 osób z wyprawą Azyjową przetransportowano na dotychczas — poczem Azyjowców w kankauzską sąsiednią gwardyą i kapitanem Passim na pokładzie wojennego statku oddanym zostanie do Sebastopola.

Bukareszt, 16 marca. Izba deputowanych jednogłośnie prawie zatwierdziła projekt rozdziału zarządzania domen państwowych ludności węgierskiej.

Bukareszt, 17 marca. Dawniejszy liberalno-konserwatywny stronnictwo rozpadło się na stronniki pp. Catargi i Verneseo. Catargi nosi się z myślą utworzenia nowej parlamentarnej grupy niezależnych, składającej się z czystych konserwatystów i kilku niezależnych liberalnych.

Białogrod, 17 marca. Dziś odbył się w całym kraju uroczystość nabożeństwa na intencję nowego króla Aleksandra. W tutęcej katedrze odbyła się msza solenna, w której wzięli udział obok królowej, regent, ministrowie, członkowie ciała dyplomatycznego, dostojnicy i tworcy państwowi. Metropolita z mównicy powołał króla Aleksandra mową okolicznościową. Lud ze zapalem witał króla i jego ojca, miłość światnie jest uderokowane. Po uroczystym zęgnął król Milan w osobną audyencyj obywateli i ich żony, które mu ofiarowały wspaniałe wieniec. Wczoraz odbył się iluminacja i pochód z pochodniami.

Na naradzie członków gabinetu postanowiono rozwiązać dotychczasowe ugody co do dostawy tytoniu i tabaki, ponieważ zostały one zważsł silnych zacopek.

Kairo, 16 marca. Kapitan Wissmann w październiku udaje się do Adenu, gdzie ma wyjechać, mógł p. dr. Szuman śmiało wyprawy, złożony ze Somaliów; zamierza on zawerbować w Egipcie 600 wołów murzynów.

Generał feldmarszałek Moltke a poseł dr. Szuman.

Generał feldmarszałek Moltke obochadł niedawno temu 70-tą rocznicę służby

wojskowej, z którego to powodu cesarz Wilhelm II zaszczylił go odrębnym piśmem i piękną swoją statua brązową — a z całego kraju nadchodzą liczne gratulacje.

Podwójne sejm pruski, z wyjątkiem Polaków, przesłał jubilatowi karty swoje — nadto zaś z w. konwent seniorów z marszałkiem sejmu pruskiego na czele przesłał także swe powinszowanie.

W powinszowaniu tym powiedziano jest, że niżeli podpisani życzą jubilatowi, aby leższe na dingo zachował swą dzielność dla dobra ojczyzny.

Pod tem powinszowaniem podpisali się seniorzy wszystkich frakcji, nie wyjąwszy p. dr. Henryka Szumana, byłego prezesa Koła polskiego.

Wiadomość ta, krążąca już od tygodnia po dziennikach, posłuszają „Goi-owi Wielkopolskiem“ a wielkiej akcyi przeciw dr. Szumanowi, Kolu polskiemu, „Dziennikowi“, „Kuryerowi“ i do małej agitacji „pro domo“ z tego powodu, że nie dawno temu pewien „wybitny obywatel“ zaczął w „Dzienniku“ walić do „Goi-ka“ ze srogiej kolubury.

Tempo ataków „rodowych“ rości z dniem każdym, a pomoc przybywać zaczęła roty z prowincji. Dziś, kiedy już wzburzona fala opadła zaczyna i kiedy „Dziennik“ zamieścił „wyjaśnienie z Berlina“, zabieramy i my głos w tej sprawie — sine ira et studio.

Kroki p. dr. Szumana żadną miarą pochwalnie nie możemy.

Obojętne i w swoim własnym imieniu jako osoba prywatna niechby sobie pan dr. Szuman robił, co mu się podoba. To sprawa jego gustów i upodobań — na które wybory jego mogą mieć także swoje gusty i upodobania.

Obojętne są felmizacje Moltke nam także — o ile wiemy — nie zległ nam zrobieł, owszem przed 40 laty napisał nawet bardzo sympatyczną dla nas o Polsce rozprawę.

Inaczej jednakże rzecz się przedstawia, gdy p. dr. Szuman podpisuje gratulację jako senior Koła polskiego, urzucając w ten sposób, co do Moltke.

Tutaj nie było wolno p. dr. Szumanowi narzekać swego poloty bez porozumienia się z Kolem, które nie byłoby z pewnością dało swego placetum na podpisywanie takich gratulacji.

Wszelkie wiemy, że z powyższych odniesień w Daili, Austrii i Francji, w których działalność pana feldmarszałka tak wielkimi i świętymi dla ojczyzny jego tryumfami awienozona została, na stały dla nas Polaków czasy bardzo ciężkie, nastąpił dni wielkiego tygodnia pod względem religijnym i narodowym.

Choćby ten związek kazałby jest tu tak tylko pośredni, to jednak p. dr. Szuman powinien być nie jako Polak i reprezentant Koła polskiego tylko cywilnej odwagi, aby swoim konsentorem powiedzieć: nie panowie, wyrozumieć sami, że mimo osobistego szacunku dla feldmarszałka Moltkego, podpisu mego jako senior Koła polskiego nie położę.

Nasza zdaniem, kroki takiego największego patrioty niemieckiego p. pan dr. Szumanowi za złe wziąć nie mógł. Była to jedna droga, która się posłowi naszemu otwierała. Tą powinien być pójść, a nie szukać żadnej innej furtki.

Wszelkie analogie o podpisach w komisyjach — nie wytrzymują krytyki. Po zdanu takiej deklaracji, o jakiejś mowie, który wyraził, mógł p. dr. Szuman śmiało pozostać w konwencie seniorów, ale ustąpić miejsca następującemu seniorowi — a nie byłby dal powodu do ponownej napadzi na siebie i na Kolo polskie.

Juz i tak pisma polskie biora jednego posta po drugim i wyprowadzają go przed forum publiczne, aby go egzaminować czy wyborcy mogą mieć do niego „pretensy“ czy nie — dla czegoż jeszcze podawać sposobność do nowych zacopek i to z powodów tak błahych, jak jubileusz czy rocznica feldmarszałka?

Diako uchwalo

ustawę o nadzorze szkolnym z roku 1872?

I.

Odpowiedz na to pytanie bardzo łatwa. Ono przeważnie prawie wyłącznie, dla tych dzielnic państwa pruskiego, które mają ludność katolicką (dodajmy i polską).

Provincje protestanckie zachowały

dawniejszą organizację — dla nich ustawa ta nie istnieje.

Przed rokiem 1872 inspekcja szkolna powiatowa spoczywała wyłącznie w rękach duchownych, tak katolickich, jak i protestanckich. Każdy dziekan był urodzonym inspektorem powiatowym.

Po roku 1872, kiedy ogłoszono i zatwierdzono zasadę, że wykład nauk religijny i jej nadzorowanie należy do państwa, wtedy usunięto od razu wszystkich duchownych z funkcji i inspekcja powiatowa powierzona ludziom świeckim, przeważnie protestantom.

Nadór nad szkołami podzielono na dwie kategorie: 1) nadór stały, 2) nadór w urzędzie poboczny.

Nadór stały jest przeważnie dla dzielnic katolickich i spoczywa w rękach osób duchownych.

Nadór w urzędzie poboczny jest przeważnie dla protestantów i spoczywa w rękach osób duchownych, radców konsystorskich, superintendentów, predykatów itd.

Pokazano to na przykładach, podając poniżej spis inspektorów stałych i niestałych (czyli w urzędzie pobocznym) według obwodów rejencyjnych, biorąc na przykład prowincje katolickie, następnie protestanckie:

Nazwa obwodu	Obwód	Inspektor stały	Inspektor niestały
1) Gdask	12 11	19) Berlin	2 78
2) Kwidzyn	30	20) Poznań	1 8
3) Pnaw	21	21) Frankfurt a. O.	1 8
4) Bydgoszcz	12 24	22) Szczecin	1 47
5) Kolońskie	13 28	23) Koszalin	1 21
6) Gdń	34 20	24) Toruń	1 21
7) Gdń	34 20	25) Łódź	1 21
8) Wrocław	14 23	26) Łódź	1 43
9) Monaster	10 27	27) Moreburg	1 17
10) Monaster	10 27	28) Erfurt	1 39
11) Arnberg	8 34	29) Hanower	1 25
12) Kolonia	7 30	30) Hildesheim	1 44
13) Jydelburg	9 30	31) Lüneburg	1 24
14) Koblenz	9 30	32) Stettin	1 26
15) Trewir	12 11	33) Osnabrück	1 17
16) Alwigian	8 30	34) Münster	1 17
17) Sigmaringen	10 30	35) Kassel	1 62
18) Salzwik	6 12	36) Wiesbaden	1 64

Z tego zestawienia pokazuje się jasno, jak na dion, że stali, świecy inspektorzy figurują tylko tam, gdzie przeważa lub w ogóle tam, gdzie się znajduje ludność katolicka, a gdzie inspektorami dwość katolicką, a gdzie inspektorami protestanckimi.

Inspektorami powinni być księża katolicki. Tam gdzie tej ludności nie ma, tam też nie ma stałych inspektorów świeckich — a miejsce ich zajmują pastory i predykanci protestanccy.

Opoki obwód rejencyjny przedstawia największą część ludności polską z tych, co do tego ludność polska w wyjątkiem miast naгіссіеj po wszech obwód rejencyjny kwidzyński, po nim po reżanowski, wrocławski, królewiecki, bydgoski, gdński i gabiński. Oto obwody z polską i katolicką ludnością, dla której wszędzie są inspektorzy świeccy i stali.

Następnie idą obwody z katolicką ale niemiecką ludnością jako to Dysseldorf, Monaster, Koblenzka, Trewir, Arnberg, Alwigian, Kolonia, Minden, Sigmaringen.

Nawet w Berlinie jest dla katolickiej ludności 2 stałych inspektorów, a w Szwabiku dla ludności duńskiej jest ich aż pięciu.

W reszcie obwodów rejencyjnych nie masz stałego inspektora ani jednego z wyjątkiem erfurskiego (Eichsfeld), kasselkiego (Fulda), osnabruckiego (Osnabrück) i lignickiego, gdzie dla katolików figuruje jeden lub dwóch inspektorów świeckich.

Cyfr są wymowne.

O wymiarach.

Rzecz czytana przez ks. dziek. Antoniewicza na walnem zebraniu Kółek rolniczych w Poznaniu dnia 13 marca 1889.

II.

a) Za wymiarami nie przemawia żadna rzetelna przyczyna. Mimo to przytaczam tu te przyczyny, które zwykle przez gospodarzy są podawane.

1) Bojaźń przed niemiernością dzieci, które gotowe starą rodziną, gdy im oddadzą gospodarstwo, a nie zabezpieczą się wypisaniem wymiaru, odmówić przytulki i lity strawy.

2) Bojaźń, by gospodarstwo w razie śmierci syna lub córki nie przeszło w obce ręce, gdyż wtenczas obcy ludzie nie mieliby nad nimi litości.

— Niech żyje Francya!

mo- czytanie etatu kolei żelaznych, od r
może „Dochody z przewozu towarów”, p

I

Z rozporządzenia władzy zrewidował fryzj powiatowy Dr. Hirschberg szkołę języską i skonał stawałszy zarządzenia. Niebawem zapewne szkoła zst. do dalszego rozporządzenia zarządu.

*** Kontrola wiosenna na Płan Działowym** obiega się w r. b. w następujących datach (rao od godziny 8, po południu od godziny 2):
Dnia 8 kwietnia r. b. rezerwa i urlop stawał do dyspozycji: pieszcy prowincjonalni litera A do J, po południu litera K do O.
Dnia 13 kwietnia r. b. rezerwa i urlop stawał do dyspozycji: pieszcy prowincjonalni litera A do J, po południu litera K do O.
Dnia 23 kwietnia r. b. rezerwa i urlop stawał do dyspozycji: pieszcy prowincjonalni litera A do J, po południu litera K do O.
Dnia 23 kwietnia r. b. rezerwa i urlop stawał do dyspozycji: pieszcy prowincjonalni litera A do J, po południu litera K do O.
Dnia 23 kwietnia r. b. rezerwa i urlop stawał do dyspozycji: pieszcy prowincjonalni litera A do J, po południu litera K do O.

*** Nowiny radoborskie**, których numer na ten dzień nie ma, zawiera, między innymi, wiadomości o wypadkach, które miały miejsce w Radoborze. W artykule wstępnym, napisanym z ciepłem, odzywa się redakcja do ludu górnośląskiego, podrażniając go hasłem: „Osiada i praca narodu wzbogaca”, a uszczelniając to słowami: „pasożyci”.

*** Nowiny** „budzi” w Wasz będą zamilowanymi, że nam nie wiadomo, który z nich nam Bogu, który oddzielił nas od przodków naszych. „Nowiny” podawał Wambuda piosnkę kłódkę na udzie i zabawie i wiele poetycznych rad i wskazówek, potrzebnych w życiu domowym i gospodarskim.

*** Racibórz.** Niejaką Annę Pytlak, która prowadziła handel dziewczętami, skazano tu na rok i trzy miesiące więzienia. Sprawa toczyła się z wyłączeniem publiczności. W tym czasie, kiedy odbywał się proces, który się odbył w niedzielę 24 marca, r. b. o godzinie 10, pół do 4 po południu w lokalu p. Banastera na Hermannstr. nr. 16 zapraszają p. i. Karas, A. Andrysiak, i Wilkowski wszystkich radkowsk. Wiece odbyło się w sprawie polskiego nabożeństwa i kłódkę katolicko-policką.

*** Z pod Wrocławia.** Zarzut uszczyniony w „Kurjerze Poznańskim”, że się Wroclaw na nabożeństwo zabłoże na dzień 8. p. poła. Tłum. Magdalenki, w czwartek, obiegły do kłódkę nie stawała sobie ich przyznaje. Daj Boże, aby przykład podobny młodym dla własnego ich dobra, także było tak stoniek, jak istnieje pomiędzy znanymi właścicielami Wroclawia a ich polskimi.

Kopnia tamtej za będzie niezawodnie wielka konkurencja z kapią wapienia pod Krotoszem.

Strzelno. Sylwester Buchole, uczeń niedzielną, powraca z przesiady czwartek wieczorem z szkoły zupraczką, pełną nożem w pływ sękołnego kole, ucznia szewskiego Józefa Antkama, ze zmyty za to, iż tenże uczeń go przed naradziłem. Rana ta nie jest jednak taka, jak Antkama załatwił ongi powiem chłopca w Krawiecy na łóżku. Zostało to widoczne dobre postępy! — Aplikę taktika nabył w tych dniach od pani Lepelowej p. aptekarskiej Z. Życki z Radzyna. Przeciże nastąpi z dniem 1 maja r. b. — W Jędrzychu została z dniem 11 t. m. otworzona pomocnica szpitala powiatowego.

Z Janikowa pod Inowrocławiem odebrał „Wykopaliska” datulską probę, którą „Rodzice” mł. mieszkał w Poznaniu, odciech był dorkizacją: umarli obje r. 1874. Po nich ja zostali i siostra Franciszka. Po śmierci rodziców rozstali się ze siostrą i nie wia nie o niej. Jeżeli ktokolwiek ma o niej wiadomości, proszę, niech mi łaskawie odwiecie. Zostało to widoczne dobre postępy! — Aplikę taktika nabył w tych dniach od pani Lepelowej p. aptekarskiej Z. Życki z Radzyna. Przeciże nastąpi z dniem 1 maja r. b. — W Jędrzychu została z dniem 11 t. m. otworzona pomocnica szpitala powiatowego.

Leszno. W czwartek wzięły tutejszy główny urząd poborowy sumę 800,000 marek za nabyte na kolonizację Wilkow niebieskie. W tym czasie, kiedy odbywał się proces, który się odbył w niedzielę 24 marca, r. b. o godzinie 10, pół do 4 po południu w lokalu p. Banastera na Hermannstr. nr. 16 zapraszają p. i. Karas, A. Andrysiak, i Wilkowski wszystkich radkowsk. Wiece odbyło się w sprawie polskiego nabożeństwa i kłódkę katolicko-policką.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Nowiny „budzi” w Wasz będą zamilowanymi, że nam nie wiadomo, który z nich nam Bogu, który oddzielił nas od przodków naszych. „Nowiny” podawał Wambuda piosnkę kłódkę na udzie i zabawie i wiele poetycznych rad i wskazówek, potrzebnych w życiu domowym i gospodarskim.

Racibórz. Niejaką Annę Pytlak, która prowadziła handel dziewczętami, skazano tu na rok i trzy miesiące więzienia. Sprawa toczyła się z wyłączeniem publiczności. W tym czasie, kiedy odbywał się proces, który się odbył w niedzielę 24 marca, r. b. o godzinie 10, pół do 4 po południu w lokalu p. Banastera na Hermannstr. nr. 16 zapraszają p. i. Karas, A. Andrysiak, i Wilkowski wszystkich radkowsk. Wiece odbyło się w sprawie polskiego nabożeństwa i kłódkę katolicko-policką.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Wrocław. Egzamin państwowy na lekarzy praktycznych złożył tu prof. Artur J. Rantowski z Kórnika, Jan Kowalski z Buzowa i Henryk Panitz z Opola.

Berlin, 10 marca. Dalsze wydawnictwo gazety „Volks Zig” zostało na podstawie ustawy antysojalistycznej zakazane. Odmowa odpowiadania, oczekując jeszcze dzisiaj. Wczorajszy numer z artykułem wstępnym „Pamięćka 18 marca” został skonfiskowany.

Zbiory Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. (Mityńska ulica 26.) I. Biblioteka.

Towarzystwo historyczne i archeologiczne pomorskie w Szczecinie: von Haselberg E. Die Baudenkmäler des Regierungs-Bezirks Stralsund. Heft II. Der Kreis Greifswald. Stettin, 1888.

Wiedomości literackie i artystyczne.

Gospodarstwo, handel i przemysł.

(K) Poznań, 18 marca. — Sprawozdanie giełdowe.
Stos powiatu: piskin.
Zys: bez handlu.
(K) Poznań, 18 marca. — Sprawozdanie giełdowe.

(S) Poznań, 18 marca. — Sprawozdanie giełdowe.
Stos powiatu: piskin.
Zys: bez handlu.
(K) Poznań, 18 marca. — Sprawozdanie giełdowe.

Genyral w Poznaniu
Dnia 18 marca 1889. piskin średni podział

Uzrędowno sprawozdanie targowe
Komisji targowej w mieście Poznań
Poznań, dnia 18 marca 1889.

Genyral	w	TOWAR		
		średni	średni	średni
Poznań	100 kilg.	18	20	17 40/100
Zyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100

Telegram giełdowy
Kurjera Poznańskiego.

Genyral	w	TOWAR		
		średni	średni	średni
Poznań	100 kilg.	18	20	17 40/100
Zyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100
Żyto	14	13	10	13 10/100

Muzeum Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Mityńska ulica nr. 26, otwarte w dni powszednie od 9 rana do 1 w południe; w niedzielę zaś od 12 do 5 po południu.

Walne zebranie
Towarzystwa Wynagradzania Wiernych Sług Żeńskich
odbyła się we wtorek dnia 19 b. m. wiceprez. o godz. 8-mej w lo-
kale p. Kunego, przy ul. Wilhelmowskiej. O listy udziału uprasza.
(1364) **Zarząd.**

Zaproszenie do przedplaty
na
Germania,
pismo dla narodu niemieckiego.
Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt 16 dwóch
wydawnach.
Cena przedplaty wynosi na pocztę kwartalnie marek 7.
Germania, organ katolickich Niemców i frakcji centrum, wychodzący w Berlinie, a więc w siłach władzy, parlamentu i wojny, gdzie drukują się najwybitniejsi dziennicy wszystkich prądów frakcji, z przy-
czyny tego swego położenia i sposobu rozsyłki, jest w stanie przesyłać
całkowicie swoim wladomosci, sprawozdania z posiedzeń
parlamentu i ważne omówienia krytyczne już w czasie.
Kiedy redakcja pisma w prowincji odbiera dopiero manuskrypty do druku
opracowania, lub krótkie telegramy. Głównym celem pisma jest i to, co do
świat stroju zewnatrz i wewnątrz, jest wyposazony i od 1-go
kwietnia b. r. znowu listy będzie
w redakcji tytu współpracowników.
Ilu kiedykolwiek. Należy celem uzyskania obfitych informacji, za-
wagaliśmy nowo stonki i zaangażowaliśmy nowych współpracowni-
ków i korespondentów, skutkiem czego pismo nasze z wszystkich
swiatych częściach (w omawianiu kwestii kościelnych, politycznych, ekono-
micznych i socjalnych, co do czego jesteśmy niezastępowani), naukowych, handlowych
i. d. odzwierciedla się b. i. i większa niż dotąd oddziałość i to i grun-
towaliejem opracowaniem.
Berlin, w marcu 1889 r.
Redakcja i dyrekcja Germanii.

Obrazki
do Pierwszej Komunii św.
kolorowane in 4-to poleca
Drukarnia Kuryera Poznańskiego.
Próby wysłać się za nadesłaniem 60 fen. w zna-
czkach pocztowych.

Pasy skórzane
bawelniane, parclane i z sierol
wielbiadzi.
Skórę angielską na pasy.
Gumowe paski, smary, węże etc.
Asbest ogniotrwały opakunek w płytach i sznurach.
Aparatury wszelkiego gatunku Dr. Delbrücka w Berlinie.
Smarowalniki Torze, Stauffera etc. do stołu i łoża.
Tusze sztywne do powyższych smarowników (oszczędność
w oliwie 50%).
Worek do zbioru.
Płachty na lokomobile poleca
(594)
Z. MAZURKIEWICZ.
Fabryka pasów,
oraz skład technicznych towarów dla gorzelni i cukrowni.
Poznań, Bismarka ulica nr. 10.

J. Białas,
największy skład i fabryka zegarków
poleca w wielkim wyborze:
zegarki kieszonkowe,
regulatory, budziki, kukawki, ścien
na zegary, stolowe i kieszonkowe. Zło-
ta i srebra, białozłota, jako to: brzo-
szki, kółki, pierścionki, branso-
letki i t. d. Opatrzność przedmiotów,
jak termometry, barometry, dalszo-
widze, okulary, binokle itp. wiele
innych przedmiotów. Zarządca, iż
zegarki każdego systemu u mnie
dobrze, a przeto tanio wykonane
bywały. Ręce za dobro mego
towaru i staraniem moim jest, aby
każdego dobrze i rzetelnie obsługi-
wać. Zamówienia zamieszkuje w Warszawie
się się odwracać po nią. Ilustro-
wano cenilik na żądanie franco.
Nowość: Spilka, srebrne
godło Kościuszkowski z emalia
sztuka 3,50 m.
(1364)

M. Felerowicz,
ulica Wilhelmowska nr. 11, obok Hotelu Francuskiego,
odbił i poleca
= materye =
z krajowych i zagranicznych fabryk na ubrania, palstoty i t. p.
po cenach, jak zwykle, umiarkowanych. Zamówienia wysyła
elegancko podług najnowszych żurnali.
(126)
Niemniej także zwraca uwagę, **Przewodnego Du-**
chownictwa na dobry kraj reverend i płaszczy.
B. Szulczewski,
plac Wilhelmowski nr. 10,
naprzeciw teatru miejskiego,
poleca swój **nowo urządzone** i obficie zaopatrzony
skład porcelany, szkła, lamp, tań i afle-
nidy „Christofa.”
(778)
Specyalność:
kompletne wyprawy i urządzenia hotelowe.

Na Wielki Post
polecam uprzejmie po cenach bardzo niskich: kawior astrach.
i urat, lososia i węgorza wędz. i maryn., suma i szczupaka
mar., minogi elb. obryzmie i średnie, humary, tuńczyka, sar-
dynki w oliwie, sardale brab., śledzie opiekane, matjesowe,
zawężane szkockie, wędzone lososie, zwłanie i łukajskie
w winnym sosie, bydlaki, kiełbki sielawki i śladry codzien-
nie świeże. — Sery szwajc., holenderski, limburski, mona-
sterski, śmietankowy, żółkowy, parmezański, nieszetalski
i Gervais. — Powidła tureckie, śliwki tureckie i franc., gru-
szki i jabłka strugane i cale. — Sztokfisz susz. i moczony.
Wszystkie gatunki ryb świeżych morskich i rzecznych po ce-
nach targowych za poprzedelem gławieniem zamówieniem.

B. Głabisz,
Św. Marcina 11.
(1291)

Transport mebli, maszyn i t. d.
Interes spedycyjny i komisowy
Rudolfa Rabsilbera
(1365) (wł. M. Więkowski & Sp.)
w Poznaniu, Grobla nr. 6
wykonuje akuratnie i tanio wszelkie zakresem
tegoż przedsiębiorstwa objęte polecenia.

„UNION”
Jasieński i Ołyński
Drogerya
Poznań, Św. Marcin 62
poleca
(158)
Oliwy do machin,
Smarowidło na osie,
Tran szwedzki Bergen,
Oliwa na patentowane Malaga,
Dwusiarczyk wapna,
Makuchy linańe i rzepiowe,
Farby na posadzki szybko schnące z lakie-
rem bursztynowym i spirytusowym,
Różne mydła do prania, mąkę ryżową
i psenną, modre, borax, świec stear-
nowe i wszelkie artykuły w gospodar-
stwie domowym niezbędne

Stary Rynek 73,
w domu Spółki Pożyczkowej.
Celem uprzątnięcia składu wyprzedzamy do
końca tego miesiąca (118)
wszystkie materye wełniane na
suknie czarne i kolorowe, mate-
rye jasne wieczorkowe, jedwabie
aksamity, plusze, dywany, cho-
dniki, płótna, stołowe, firanki
i t. d. po i niżej ceny zakupu.
J. & T. KAMIENSKI,
Skład bławatny, jedwabi i płócien,
Poznań.

Pasy do maszyn
artykuły gumowe,

W. A. Kasprowicz,
Poznań, Rydykowska ul. 4.
Skład ruskich kaloszy.
Codziennie świeże w-
dzone śledzie lososie, po-
również szkockie (do
marynowania) brab. sar-
dele, ebl. minogi i t-
stus Matjes poleca (1350)
W. BECKER,
Plac Wilhelmowski nr. 14,
narożnik ulicy Teatralnej.
Dobrze poleconego
pisarza gospodarczego
przyjmie od zaraz Dom.
Lgł p. Wschowa.
(1388) **Zarząd.**

W. A. Kasprowicz,
Poznań, Rydykowska ul. 4.
Skład ruskich kaloszy.
Codziennie świeże w-
dzone śledzie lososie, po-
również szkockie (do
marynowania) brab. sar-
dele, ebl. minogi i t-
stus Matjes poleca (1350)
W. BECKER,
Plac Wilhelmowski nr. 14,
narożnik ulicy Teatralnej.
Dobrze poleconego
pisarza gospodarczego
przyjmie od zaraz Dom.
Lgł p. Wschowa.
(1388) **Zarząd.**

Heyducki & Eichstaedt
Poznań, Bazar
polecają
(239)
Ornaty od 50—1000 marek,
Kapy od 75—1,500 marek,
Bursy, styly,
Materye wełniane, jedwabne i złotolite we wszelkich
kolorach kościelnych od najtańszych aż do 200 mrk. za metr,
Chorągwie gotowe,
Wielki wybór koblierey smyrneńskich, Tournay i brukselskich.
Ceny bardzo przystępne, a za gotówkę odpowiedni rabat.

Na Wielki Post
polecam najlepszy astrach. kawior, wędzonego los-
osia Węzerskiego w całych rybach i pojedynczo, wędzonego
węgorza, pomorskie hundry, kielskie bydlaki i sielawki,
sardynki w oliwie
od najlepszych do najtańszych gatunków, marynowanego węgorza
w galarecie, delikatosowe śledzie zaprawiane w sosie pomidorowym,
winnym i musztardowym, tuńczyka w oliwie, anchowis i ebląskie
minogi w sardkach i częściowo.
(1277)

SERY:
prawdziwy szwajcarski, holenderski, ejdamski, strasburski,
śmietankowy, żółkowy, limburski, Roquefort, Chester, Gervais,
Camembert, Ramatour i Neufchatelski.
Grzybki prawdziwe litewskie i krajowe.
Suszone francuskie śliwki, gruski, jabłka, wiśnie, apy-
kozy, brzoskwinie i suszone owoce mieszane (Melange).
**Zamówienia na świeże lososie, sardnie, szech-
paki, okonie, karpie, liny, turboty, sole i homary** uskuteczni-
am za poprzedelem zamówieniem jak najakuratniej.

A. Cichowicz.
Koniak mozeński
(Mosel-Cognac)
wypalany z samego tylko
win, bez najmniejszego do-
datku spirytu, promiowany
srebrnym medalionem na wystawie
w Brukseli, poleca po 3 M.
za butelkę incl. opakowania.
A. L. Elfen,
Destylacja koniaku,
w Trewirze (Trier a. d. Mosel).
Do konserwacji płci
i usunięcia nieczystości skóry: a za-
wiera się mydło lektylowe przeciw
gryzom i liszajom, czerwoności rąk
i nosów, jak również na czyszczenie
czyszczenie, kawalki 75 fen.
polecone przez tajnego radcę Prof.
Dr. Volkmana i talano radcę
Prof. Dr. Nienknera i Radziera my-
dło jedw. czyszczeniowe znakomicie
skutkujące na rumianym jako do-
datki do kąpielii mydła, karabek po
60 fen. Bergmann mydło brzo-
walskie, Bergmann mydło na
mleku Hillowem, mydło smolowe
sarszane i woskowe, sarsz. szła-
dowe 40 fen., natto Eau de Lys, me-
dyczyna woda na pięć 1 k. mld.
Ryszard Grziera puder łubczy
modelko po 60 fen. i 1 k. mld.
dreszki satynowe-wazelnowe po-
ciska po 1 m. k. Drobne migdałowe
strebki na upiększenie pł. paska
po 50 i 75 fen. (928)
Czerwona apteka,
w Poznaniu, Rynek 37.

Towarzystwo
narodowe hipoteczne kredytowe
w Szczecinie
udziela pożyczek na posiadłości miejskie na pierwsze miejsce,
a na wiejskie i po landafacie.
(1057)
Wnioski przyjmuje agent generalny:
Julian Reichstein
w Poznaniu, Św. Marcin nr. 62.

FABRYKA
papierosów i tureckich tytułi
„VULKAN”
(1019) **I. F. J. Komendziński w Droźnie,**
zwraca Szanownym Amatorom łaskawą uwagę na swoje papierosy
i tureckie tytuły, które w wszystkich główniejszych oddziel-
nych handlach są do nabycia. Ceny nader umiarkowane.
(1359)

Nauczytela egzaminowana
w średnim wieku, muzykalna i biegła
w językach obcych, potrzebna
na 1 kwietnia do 15-letniej pami-
na pensya 60—500 marek. Bliżej
wiadomości udzieli po nadesłaniu
odpisu świadectw. (1361)
R. M. Koczorowski,
Półgórna ul. 7.

Niewiasta
w średnim wieku, dobrze wycho-
wana, oboznana dokładnie z gospodarstwem
domowym, w szczególności z rolni-
czym, jako **gospodyni** na
probowo. Łaskawie zgłoszenia do
Biura Informacyjnego **Concordia**
w Ostrowie.
(1359)
Od 1-go kwietnia do wynajęcia
2 pokoje,
kuchnia z przyłazek, za 240 Mk.
W. Gierbach, 50 II p. z frontu.
Aukcyja
bydła rozplodowego
czystej krwi Oldenburg
odbędzie się w **Dom. Borek**
stacya kolei 21-go marca
o godz. 10½ po poł. i to na
18 stadników — 1-2 lat
starych.
(1389)
16 cielnych jałowic.